

Afdelingen for gymnasiale
uddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Notat vedrørende UDU's spørgsmål 56

14. december 2006

Sags nr.:

026.303.151

Bonus-A-ordningen giver en belønning til ansøgere, der har ydet en ekstra indsats i forbindelse med den adgangsgivende eksamen ved at tage ekstra fag på A-niveau. I forbindelse med ansøgning til videregående uddannelse multipliceres eksamensresultatet for disse ansøgere med 1,03 hhv. 1,06, når de har taget ét hhv. mindst to ekstra fag på A-niveau. Ordningen med to ekstra fag på A-niveau træder først i kraft i 2008.

Bonus-A-ordningen er således kun relevant i forbindelse med optagelse på de videregående uddannelser, der har flere ansøgere end pladser, og derfor i kvote 1 alene optager ansøgere, der har en optagelseskvotient, der er mindst lig med grænsekvotienten. Dette gælder ca. 1/4 af uddannelserne/uddannelsesstederne.

I forbindelse med skiftet af karakterskala er det, for at stille alle lige, besluttet, at tildelingen af bonus skal ske efter den samme skala. Da optagelse fra sommeren 2007 sker efter 7-trinsskalaen, og da eksamensgennemsnit kun oversættes én vej – fra 13-skalaen til 7-trinsskalaen – tildeles bonus derfor i 7-trinsskalaen.

Samtidigt er det besluttet, at der ikke ændres ved bonusfaktorerne 1,03 og 1,06.

Denne måde at foretage tildelingen af bonus på vil være retfærdig for stort set alle, men der vil kunne konstrueres eksempler, hvor ansøgere med gennemsnit fra 13-skalaen kan hævde, at de er blevet stillet ringere end andre med gennemsnit fra 13-skalaen.

Disse eksempler kan kun konstrueres for ansøgere med eksamensgennemsnit fra 13-skalaen, og de hænger nøje sammen med fastsættelsen af størrelsen af bonusfaktoren.

Eksempel

Ansøger A har et eksamensgennemsnit efter 13-skalaen på 9,0 og skal derudover have bonus for ét ekstra fag på A-niveau.

Ansøger B har et eksamensgennemsnit efter 13-skalaen på 9,3.

Scenarium 1 – intet skift af karakterskala

Uden skift af karakterskala ville A i forbindelse med optagelse til videregående uddannelse have et gennemsnit (efter tildeling af bonus) på 9,3 – altså det samme som ansøger B.

De to ansøgere ville altså være ligestillede, hvis ikke 7-trinsskalaen var blevet indført.

Scenarium 2 – det aktuelle skift af karakterskala

Med den valgte udmøntning af bonusordningen skal såvel A og B først have omsat deres gennemsnit til 7-trinsskalaen, hvorefter der skal tildeles bonus.

Konsekvensen heraf er, at A får sit gennemsnit omsat til 8,2 og efter tildeling af bonus bliver dette til 8,4.

B får omsat sit gennemsnit til 8,8.

A og B er således ikke ligestillede, idet A har fået **for lidt** ud af sin bonus.

Baggrunden herfor er, at afstanden fra bestågrænsen til det højeste gennemsnit i 13-skalaen er meget mindre end den tilsvarende afstand i 7-trinsskalaen. Der er således i alt 51 trin, når eksamensgennemsnittene i 13-skalaen angives med 1 decimal (fra 6,0 til 11,0), hvorimod der er 101 trin i 7-trinsskalaen (fra 2,0 til 12,0).

Scenarium 3 – ændring af bonusfaktoren, så situationen fra scenarium 2 undgås

Hvis A og B i scenarium 2 stadig skal være ligestillede, jf. scenarium 1, kræver det, at bonusfaktoren forhøjes. I det konkrete tilfælde skal den forhøjes fra 1,03 til 1,07.

Scenarium 4 – konsekvenser af scenarium 3

Med en forhøjelse af bonusfaktoren fra 1,03 til 1,07, jf. scenarium 3, vil andre ansøgere hævde, at de stilles ringere - som for eksempel:

Ansøger C, der har 10,0 i eksamensgennemsnit efter 13-skalaen og skal have tildelt bonus (nu med faktor 1,07).

Ansøger D, der har 10,3 i eksamensgennemsnit efter 13-skalaen og som ikke skal have bonus.

Uden skift af karakterskala ville C i forbindelse med optagelse til videregående uddannelse have et gennemsnit (efter tildeling af den eksisterende bonus på 1,03) på 10,3 – altså det samme som ansøger D.

De to ansøgere ville altså være ligestillede, hvis ikke 7-trinsskalaen var blevet indført.

Med den valgte udmøntning af bonusordningen - som tager hånd om A og B - skal såvel C og D først have omsat deres gennemsnit til 7-trinsskalaen, hvorefter der skal tildeles bonus (nu på 1,07).

Konsekvensen heraf er, at C får sit gennemsnit omsat til 10,2, og efter tildeling af bonus bliver dette til 10,9.

D får omsat sit gennemsnit til 10,7.

C og D er således ikke ligestillede, idet C har fået **for meget** ud af sin bonus.

Eksemplet viser, at hvis det (via forhøjelse af bonusfaktoren) forsøges at redde én konstrueret situation, kan der konstrueres en ny – og omvendt – situation, der kræver tilsvarende opmærksomhed.

I denne forbindelse skal det endvidere bemærkes, at en forhøjelse af bonusfaktoren - for eksempel en fordobling – vil have en afsmittende effekt på øvrige bonusfaktorer, der ikke direkte vedrører 13-skalaen, dvs. faktoren 1,06 for mindst to ekstra fag på A-niveau og faktoren 1,08 for hurtig studiestart. En fordobling af disse faktorer vil give et tillæg på 30 % til ansøgere, der har taget to ekstra fag på A-niveau og påbegynder studiet senest to år efter afslutningen af den adgangsgivende eksamen. Et procenttillæg af denne størrelse vil bevirke, at mange ansøgere vil nå det højest mulige gennemsnit, hvorved der vil blive lagt et meget voldsomt pres på optagelsessystemet.

Omfanget af tilfælde, hvor ansøgere bytter plads

Situationer, hvor ansøgere kan bytte plads kan kun optræde, hvis begge ansøgere har eksamensgennemsnit efter 13-skalaen.

Det er ikke muligt at estimere antallet af ansøgere, der vil blive berørt af den valgte bonusordning, idet dette afhænger af sammensætningen af ansøgerfeltet til den pågældende uddannelse/uddannelsesinstitution og blandt andet af følgende spørgsmål:

- 1) Skal ansøgeren have tildelt bonus?
- 2) Er der tale om en uddannelse/et uddannelsessted med adgangsbegrænsning?
- 3) Ligger den konkrete ansøgers eksamensgennemsnit lige omkring grænsekvotienten?

Kun, hvis alle ovenstående spørgsmål kan besvares bekræftende, vil det kunne forekomme, at en ansøger ikke får tilstrækkeligt ud af sin bonus.

Ad 1)

Kun ca. 15 % af en studenterårgang skal have tildelt bonus.

Ad 2)

Kun ca. $\frac{1}{4}$ af uddannelserne/institutionerne er omfattet af adgangsbegrænsning.

Ad 3)

Dette spørgsmål kan ikke besvares. Dog skal det bemærkes, at eksamensgennemsnittene for studenter, der skal tildeles bonus, generelt ligger højt – og dermed væk fra grænsekvotienten, bortset fra de få drømmeuddannelser.

Endelig skal det tilføjes, at i de meget få tilfælde, hvor ansøgere bytter plads, og hvor det har betydning for optagelsen, vil bonusordningen være marginal i forhold til de øvrige ændringer ved beregningen af eksamensgennemsnittet, jf. notatet hørende til UDU's spørgsmål 54.